herpy

FROSKER

Amazon Milk Frog

Trachycephalus resinifictrix

Trachycephalus resinifictrix er en stor, kraftig og nattaktiv trefrosk fra trekronene i Amazonas. Ungdyrene er svart- og hvitstripete, de voksne marmorerte, og når den er truet, skiller frosken ut et melkehvitt hudsekret. Den yngler i vannfylte trehull, er robust i stell og minner på mange måter om *Ranoidea caerulea*.

Familie: Hylidae Tidligere navn: *Phrynohyas resinifictrix* **Mild hudgift**

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**6-10 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**8-10 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog**
Hudgift	**Mild** Vask hendene etter kontakt, og hold fingrene unna øyne og munn
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**75 × 30 × 45 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-29 °C**
Temperatur, natt	**18-21 °C**
Luftfuktighet	**50-100 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Insekter og mark/snegler**
Holdes	**Alene, parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetroll i vann**
Egglegging	**I vann**
Kjønnsmoden	**12-18 mnd.**
Egg per legging	**100-1 500**
Klekking	**1-2 dager**
Larvetid	**21-75 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Ferdigfôr**
Yngelpleie	**Ingen**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Trachycephalus resinifictrix er en tungt bygget trefrosk med kraftige lemmer, store hender og tykke tåputer, som ofte skimter turkise når frosken klatrer på glasset om natten. Hannene blir sjelden over 6 cm, mens hunnene når 10 cm eller litt mer, målt fra snute til kloakk. Hannene er også slankere, og de kaller høyt.

Ungdyrene er skarpt tegnet med svarte og hvite bånd. I løpet av det første året eller de to første går fargene over i dempede brune og grå nyanser med hvite konturer, og hos de voksne blir den mørke ryggen etter hvert spettet med lysegrå til hvite prikker. Med alderen blir huden også litt knudret.

Når arten er truet, skiller den ut et hvitt, melkeaktig og giftig hudsekret. I fangenskap skjer det bare når dyret blir kraftig forstyrret eller håndtert hardhendt. Virkningen på mennesker er ikke kjent, og hudgiften regnes som mild: rør bare frosken når det er nødvendig, hold hendene unna øyne og munn, og vask dem grundig etterpå.

Arten ble beskrevet som *Hyla resinifictrix* i 1907 og har også hett *Phrynohyas resinifictrix*, før slekten *Phrynohyas* ble slått sammen med *Trachycephalus*. Nesten alle dyr i handelen er oppdrettet, fordi landene i Amazonas sjelden eksporterer viltfangede amfibier. Arten ble avlet i fangenskap første gang i 1998. Dyr i fangenskap blir minst 8 år gamle; 10 år er et anslag.

Stellet ligner det for *Ranoidea caerulea*: robust og tilgivende, men det er en fordel å ha litt erfaring med amfibier først. Frosken sover om dagen, gjerne høyt oppe i et skjul, og blir livlig når lyset slukkes.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Utbredelse og leveområde

Trachycephalus resinifictrix lever i regnskogen i Amazonas i Sør-Amerika. Arten ble først funnet ved elven Maracanã i Brasil, og de fleste registrerte funnene stammer fra Fransk Guyana og Brasil, etterfulgt av Colombia, Peru, Venezuela, Surinam, Ecuador og Guyana.

Grensen mot den nære slektningen *Trachycephalus cunauaru*, som først ble beskrevet i 2013 og lever i Brasil, Bolivia og Ecuador, er ikke avklart. Noen av de vestlige funnene kan derfor tilhøre den arten. De to funnene fra Bolivia er ikke tatt med på kartet.

> **Naturlig utbredelse:** Brasil, Fransk Guyana, Surinam, Guyana, Venezuela, Colombia, Peru og Ecuador.

LEVEOMRÅDE

Trachycephalus resinifictrix lever og yngler i regnskogens kroner, opptil omtrent 30 m over bakken. Livet dreier seg om vannfylte trehull som vender oppover og holdes fylt av regnet. Hannene kaller fra hullene og forsvarer dem mot andre hanner. Hullene froskene bruker, er i gjennomsnitt over 40 cm i diameter og rommer knapt 20 liter vann. Rumpetrollene vokser opp i hullene, og ungdyrene forlater dem uten noensinne å ha vært nede på bakken.

Regnskogen har små årstidsskifter, men en tydelig regntid, og det er i den arten yngler. Luften i kronene er fuktig, men aldri stillestående. Temperaturen i naturen er omtrent 21-30 °C; luftfuktigheten er ikke målt.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

Stell

TERRARIET

Et voksent par må ha et terrarium på minst 75 × 30 × 45 cm (lengde × bredde × høyde), og det er nok til opptil fire voksne. En gruppe på fem må ha minst 60 × 45 × 60 cm. Arten er en utpreget klatrer, så høyden teller mer enn bunnarealet. Et tettsluttende nettinglokk er nødvendig, både for ventilasjonens skyld og for å hindre rømning, og en bakvegg på alle sider unntatt fronten gjør dyrene trygge.

Innred med kraftige greiner, drivved, hule korkrør, bambusstenger eller biter av PVC-rør. Frosken trives best med skjul høyt oppe fremfor nede på bunnen: len buede barkbiter opp mot sidene, eller fest skjul med silikon. Levende planter må være robuste og bredbladede, for eksempel *Philodendron* og store *Neoregelia*-bromelier, hvis bladhjørner froskene gjerne sover i. Kunstige planter fungerer like godt.

Bunnsubstratet kan være fuktig kokosfiber eller annen trygg jord uten vermikulitt og perlitt, fuktig kjøkkenpapir, som må skiftes flere ganger i uken, eller sphagnum trykket flatt ned over et drenslag. Man kan også helt droppe bunnsubstrat og i stedet skylle bunnen ren med vann. Unngå grus og fin bark, som frosken kan svelge ved et uhell.

Opptil fem ungdyr kan gå i et terrarium på omtrent 38 liter, der det er lettere å holde øye med dem. Kjøp ikke helt nyforvandlede dyr; ungdyr på 3 cm eller mer er lettere å få til å trives. Sett opp terrariet minst en uke i forveien, slik at du rekker å sjekke forholdene før froskene flytter inn.

Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn

TEMPERATUR

Trachycephalus resinifictrix tåler et bredt temperaturspenn. På dagtid skal det varmeste stedet nær lyskilden nå 27-29 °C, mens de kjøligste delene holder seg på 21-24 °C, slik at frosken selv kan velge mellom et kjølig trehull og en varm gren. Om natten kan temperaturen falle til 18-21 °C. Friske dyr klarer enkelte dager utenfor spennet når forholdene raskt blir normale igjen.

Temperaturen er stedet der det oftest gjøres feil, så bruk et nøyaktig termometer, og mål flere steder i terrariet. Mangler det varme, kan en svak glødepære over nettinglokket gi det nødvendige, og en infrarød eller rød pære kan brukes om natten. Unngå varmematter, varmesteiner og varmekabler, særlig uten bunnlag, for de kan skade froskene. Varmer en lampe, må du følge med på fuktigheten, som faller når luften blir varmere.

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Luftfuktigheten er mindre kritisk enn temperaturen, men terrariet skal duskes minst én gang om dagen. Bruk avklort springvann eller osmosevann, som heller ikke gir kalkflekker på glasset. Dusker du en til to ganger daglig, stiger fuktigheten kortvarig til nesten 100 % og faller deretter til en vanlig bakgrunn på 50-90 %. Froskene våkner ofte og beveger seg etter duskingen.

God ventilasjon er viktigere enn konstant høy fuktighet: luften i trekronene er fuktig, men aldri stillestående. Et hygrometer viser om du treffer nivået, og bunnsubstratet og greinene kan gjerne tørke litt opp mellom duskingene, slik at det ikke dannes mugg.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

VANN OG VANNKVALITET

Trachycephalus resinifictrix må ha en stor skål med rent vann, som tilsvarer trehullet i naturen. Skålen må være så stor at frosken kan sitte i den, og den brukes nesten hver natt, så ikke spar på størrelsen. Setter du foten av et stort korkrør ned i en skål med samme diameter, får du et vannfylt trehull som er lett å rengjøre.

Skift vannet hver dag. Springvann må behandles med et akvariemiddel som fjerner klor, kloramin og tungmetaller, og det er best å la det stå et døgn etter behandlingen. Er springvannet dårlig, kan enkelte merker kildevann på flaske brukes. Amfibier tar opp vann og stoffer gjennom huden, så bruk aldri såpe eller rengjøringsmidler; rengjør skål og innredning med varmt vann. Fjern ekskrementer og døde fôrdyr daglig, og ta hele terrariet ut til en grundig skylling med noen ukers mellomrom.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

LYS OG UVB

Trachycephalus resinifictrix er nattaktiv og kan både leve og yngle uten UVB, men ungdyr som vokser opp med UVB, blir større og får et sunnere skjelett enn ungdyr uten. Derfor anbefales et svakt UVB-lys.

Bruk et UVB-rør med styrke 2.0 eller 5.0 (omtrent Ferguson-sone 2) over et stykke nett, ikke glass, og plasser det over en yndlingsgrein eller et soveplass, slik at frosken kommer i lyset, men også kan søke skygge. Sitter røret mer enn 30-60 cm fra stedet der frosken oppholder seg, får den nesten ingenting ut av det. UVB-utstrålingen avtar med tiden, så skift røret hver 6.-12. måned, selv om det fortsatt lyser. Et vanlig lysstoffrør på 5.000-6.500 K gir et mer naturlig lys enn UVB-rørets blålige skjær. Sett alt lys på en tidsbryter med omtrent 12 timers dag.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

T. resinifictrix er grådig og sjelden kresen. Sirisser kan utgjøre størstedelen av kostholdet, og de skal være omtrent så lange som froskens hode er bredt. Hver tredje til femte fôring skiftes det til noe annet: stuefluer, meitemark, voksmøllarver eller små kakerlakker. Unge frosker tar også flyveudyktige bananfluer. Store voksne kan ta babymus, men de bør gis sjelden eller ikke i det hele tatt.

Ungdyr fôres hver dag, voksne to ganger i uken eller sjeldnere, med 3-10 fôrdyr per frosk avhengig av størrelsen. Selv om frosken er nattaktiv, lærer de fleste å våkne og spise om dagen. Pudr fôrdyrene med et fosforfritt tilskudd med kalk, D3-vitamin og A-vitamin: ved hver fôring til ungdyr og ved annenhver til voksne.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

T. resinifictrix er ikke et dyr for håndtering. Huden er gjennomtrengelig og følsom for olje og salter fra menneskehud, og hudsekretet kan irritere. Ta bare opp frosken når det er nødvendig, for eksempel ved rengjøring eller helsesjekk, og bruk gjerne pudderfrie engangshansker. Vask alltid hendene etterpå.

Om dagen sover frosken, ofte gjemt i et hult korkrør eller en bromelie, og om natten er den aktiv og best å se på. Mange våkner også om dagen når det dusks eller fôres. Hannene kaller høyt og forsvarer hekkeplasser i naturen, men flere dyr kan gå sammen når det er plass og mange skjul. Hold dyr av omtrent samme størrelse sammen, og del dem hvis de minste ikke får sin del av fôret.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnene skilles lettest på størrelsen: hannene blir sjelden over 6 cm og er slankere, mens voksne hunner er store, runde og opptil 10 cm. Hører du rop, er det en hann. Dyrene er kjønnsmodne ved omtrent halvannet år, men kjønnet kan som regel sees tidligere, og det avles også med dyr ned til ett år.

Vil du avle, er en gruppe på fem til ti dyr med flere hanner enn hunner ofte mer givende enn et enkelt par. Dyrene må være friske og velfôrede i flere måneder i forveien.

PARRING

I fangenskap yngler *Trachycephalus resinifictrix* ofte, bare dyrene er friske, velfôrede og har et passende vannfylt sted å legge egg. Froskene kan yngle året rundt uten at noe endres. Kommer det ingen egg, setter en kunstig regntid i gang yngelen.

Til den kunstige regntiden dusker man mindre og med mindre vann i noen uker. Deretter flyttes dyrene til et regnkammer: et høyt terrarium med 5-8 cm vann i bunnen, der en dykkpumpe fører vannet opp til et sprøyterør eller en slange med hull under taket, slik at det regner hele tiden. Temperaturen skal være 27-29 °C, og det skal være mange planter og skjul. La dyrene venne seg til kammeret i noen dager, og fôr dem godt imens. En lukket, ugjennomsiktig boks på 15-20 cm på hver led med 3-5 cm vann og et inngangshull fungerer som trehull og kan gi sikrere resultater.

Paringen skjer om kvelden eller natten, som regel 1-3 døgn etter at pumpen er slått på. Hannen griper hunnen rundt skuldrene (amplexus) og kan holde fast i flere dager. Er det ingen egg etter fem dager, flyttes dyrene tilbake, og du venter noen uker før du prøver igjen.

EGG OG RUMPETROLL

Eggene legges på vannoverflaten i et vannfylt hull. I terrariet bruker froskene ofte bare en stor vannskål, men et korkrør i en skål, en plastboks med et hull og et par centimeter vann eller et terrarium der hele bunnen står under noen centimeter vann med masse bark og drivved opp over overflaten, fungerer også. Skift vannet ofte, daglig hvis mengden er liten.

En legging er på fra omtrent 100 til over 1.500 egg, og en enkelt vellykket paring kan gi hundrevis av ungdyr, så vær forberedt på arbeidet. Flytt hele skålen eller boksen med egg til et eget akvarium, slik at de voksne ikke forstyrrer dem. Eggene utvikler seg raskt, og rumpetrollene klekkes etter 1-2 døgn. Det er ingen yngelpleie. I naturen spiser rumpetrollene en stor del av eggene som hunner senere legger i samme hull, men i fangenskap trenger de ikke egg for å utvikle seg.

Rumpetrollene kan gå i et akvarium på minst 75 liter ved omtrent 27 °C og bli i det etter klekkingen. De første dagene henger de på siden med ytre gjeller mens de bruker opp plommen, og når de svømmer fritt, får de malte fiskeflak og synkepiller én gang om dagen, så mye at det meste er spist i løpet av et par timer. Skift 20-30 % av vannet et par ganger i uken og bruk et svampfilter, eller skift det meste av vannet daglig uten filter. Unngå kraftig vannbevegelse, som kan gi gassboblesyke, der rumpetrollene flyter og ikke kan dykke. I naturen er det funnet opptil omtrent 16 rumpetroll per liter vann, men del dem opp i flere akvarier etter hvert som de vokser.

METAMORFOSE

Ved 23-26 °C i vannet er rumpetrollene ferdig forvandlet etter 38-75 dager; ved omtrent 27 °C kan det gå på 3-5 uker. Bruk en akvarievarmer med termostat hvis vannet er for kjølig, og mål temperaturen med et termometer.

Når forbena kommer frem, slutter rumpetrollet å spise, fordi munnen omdannes, og det må nå flyttes til en beholder med under 3 cm vann og visne blader eller annet som stikker opp over overflaten, slik at det ikke drukner. Et skråstilt akvarium med vann i den ene enden og land i den andre fungerer også. De forvandles ikke alle på én gang, ofte omtrent 20 av gangen. Når omtrent 90 % av halen er borte, kravler de knapt 13 mm store froskene opp av vannet og flyttes til et oppdrettsterrarium. En førstegangsoppdretter kan regne med at 75 % av rumpetrollene når forvandlingen, og med godt stell kan over 90 % klare det.

Les mer: Varme og temperatur

OPPDRETT AV UNGER

Ungdyrene går best i et enkelt oppsett med fuktig kjøkkenpapir, noen levende eller kunstige planter og en vannskål, slik at det er lett å følge veksten deres. 20 nyforvandlede ungdyr eller flere kan gå i et terrarium på 19 liter, men sorter dem etter størrelse etter hvert som de vokser, slik at de minste ikke blir utkonkurrert.

Fôr minst én gang om dagen med flyveudyktige bananfluer og små sirisser, alltid pudret med tilskudd. I et stort terrarium, der fluene ikke alltid er innen rekkevidde, kan det gå omtrent 20 fluer per ungdyr. Gi et svakt UVB-lys (2.0 eller 5.0) og 24-29 °C. Ungdyrene vokser raskt og kan selges når de er 1,5-3 måneder gamle.

Helse og vanlige feil

Trachycephalus resinifictrix er hardfør, og de fleste problemer skyldes stellet. De typiske feilene er:

- Dårlig hygiene og gammelt vann i skålen. Skift vannet daglig, og fjern ekskrementer og døde fôrdyr.
- For lite kalk, D3-vitamin og UVB, særlig hos ungdyr. Det gir metabolsk beinsykdom med bløtt skjelett og skjeve bein.
- Klor, kloramin og tungmetaller i vannet, eller rester av såpe og rengjøringsmidler.
- Feil temperatur over lengre tid, eller en varmekilde som tørker ut luften eller gir forbrenninger.
- Unødig håndtering. Huden er følsom, og hudsekretet kan irritere.
- Gassboblesyke og dårlig vannkvalitet hos rumpetrollene.

Et sunt dyr er rundt og fyldig, sover om dagen oppe i terrariet og har klare øyne. Ta hver frosk ut og se den over med noen ukers mellomrom, og oppsøk en veterinær med kunnskap om amfibier hvis den går ned i vekt, slutter å spise, virker slapp eller får sår eller misfarget hud.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.